N°. 3101 — 1857

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5.00; voor de buitensteden, ƒ 6.00; *franko* door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG 16 JULIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels, tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 15 Julij.

Ook gisteren heeft de Tweede Kamer nog geruimen tijd verwijld bij art. 30 en de drie daarbij voorgestelde amendementen. [illegible] dat zijn amendement 's jaarlijks de staatsbegrooting slechts voor 8 ton zou verhoogen, bespreekt de heer Meylink nogmaals de speciale quæstie der staatssubsidiën:

1°. Hij komt op tegen het niet heusch verwijt van den minister, dat de heer Meylink slechts zou hebben gesproken voor Noord Brabant Deze merkt te regt op, dat hetgeen hij van N.-B. gezegd heeft geldt voor alle provinciën, die in gelijke omstandigheden verkeeren. Indien hij meer speciaal van N.-B. heeft gesproken, het was alleen omdat hij daaromtrent meer geschiedkundige bescheiden bezat.

2°. Wat de quæstie zelve betreft, hij beroept zich op zijne geschiedenis van 1806, waaruit blijkt wat van iedere provincie op de begrooting is gebragt en dat hij die posten op de begrooting tot 1808 heeft kunnen volgen.

3°. neemt hij akte van des ministers verklaring, dat het billijk en regtvaardig zou zijn de sedert eeuwen bestaande traktementen te blijven uitkeeren; maar de heer Meylink is daarmee niet voldaan. Want hoe kan hij met die verklaring overeenbrengen de weigering van eenige bepaalde toezegging, al ware 't slechts die, dat deze posten weer op de toekomstige begrooting zullen verschijnen. De spreker is derhalve door de verklaring des ministers niet bevredigd. Men zegt: uw eisch is billijk; maar ik kan u niets toezeggen; alleen wil ik verklaren, dat de woorden der wet (tegen de uitbetaling gerigt) kunnen worden opgevat in een zin, die de uitbetaling veroorlooft. Met zulke losse verklaringen kan hij zich niet vereenigen. Te minder nog

4°. omdat men wel het *regt* betwist, maar tot grond der betwisting niets heeft aangevoerd De heer Meylink zegt: men ontkent het regt, maar ik vind geene argumenten te beantwoorden. De vraag komt [illegible] neer: Heeft de Soevereine Vorst de [illegible] erkend, ja of neen? Heeft de Soevereine Vorst de uitbetalingen gelast of niet? Zijn die van 1814 tot nu toe, 43 jaren lang, voortgezet? Welnu, dan is er ten minste sinds 1814 præsumptie, zoo al geen volledig bewijs, dat men de uitbetaling gegrond oordeelde. Zoo er dan al twijfel in 1814 bestaan hadde, wat hij niet kan toegeven, dan zal eene uitbetaling van 43 jaren lang daaraan wel een eind hebben moeten maken. Daarom dringt de heer Meylink op duidelijker en stelliger verklaringen aan, omdat hij anders in de verpligting zijn zal dit en andere artikelen, omtrent de kosten, door de gemeenten te dragen, af te stemmen. Ten slotte antwoordt hij op eene opmerking van den spreker uit Amersfoort, omtrent de vikarijgoederen in het kwartier van Zutphen, die allen door den Staat zouden zijn bemagtigd geweest. De heer Meylink toont hem aan, dat hij zich vergist, en dat het kwartier van Zutphen geene uitzondering op den regel maakt.

De minister van Binnenlandsche Zaken heeft den heer Meylink geantwoord, met de verklaring, dat de Regering toegeeft aan het geuit verlangen, en dat dienvolgens de besprokene subsidiën voor het volgend jaar op de begrooting zullen worden gebragt, zonder verbindtenis evenwel voor het vervolg. (Hetgeen zooveel beteekent als: de Regering wil de subsidiën wel doen voortduren als eene vergunning, maar niet als een regt. Wij nu willen dat genoegen aan de Regering, om de subsidiën te beschouwen als een gunst, niet ontnemen, onder de voorwaarde dat de Regering daaruit geene aanleiding neemt, om vroeg of laat te zeggen, wij trekken onze gunst in.)

Vervolgens is de heer van Bosse op nieuw opgestaan tegen de amendementen. Hij meent, dat een zijner bezwaren niet wederlegd is. Zijn bezwaar is namelijk, dat ten gevolge der amendementen de gemeentebesturen vrijelijk zouden beschikken over de staatskas. Het is mogelijk dat er niemand op geantwoord heeft; maar de heer van Bosse had, bij voorbeeld, onder anderen op art. 18 moeten letten; daar zou hij 't antwoord gevonden hebben op zijn bezwaar. Intusschen, in zoo verre heeft de heer van Bosse gelijk, dat men bij de hooge eischen, in zake van 't onderwijs gesteld, voorzigtig moet zijn, om de staatsschatkist niet te drukken.

De heer Thorbecke herhaalt zijn argument, dat men niet helpen moet, waar men niet begonnen is zich-zelven te helpen; en dat het onderwijs eene gemeentezaak is en blijven moet. Hij is daarvan zoozeer overtuigd, dat als de voordragt door hem werd verdedigd, en een dezer amendementen werd aangenomen, hij daarom alleen zich verpligt zou achten de wet in te trekken.

Er volgt nog eene woordenwisseling en een antwoord van den minister, waarna al de amendementen met groote meerderheid worden verworpen en art. 30 onveranderd aangenomen.

Bij art. 32 biedt de heer ten Cate een amendement, dat eene verregaande strekking heeft. Dat art. 32 bepaalt, dat van ieder »*schoolgaand* kind" eene bijdrage kan gevorderd worden tot onderhoud van de school. Nu komt de heer ten Cate, en stelt voor in plaats van de *schoolgaande* kinderen, *al de kinderen tusschen 6 en 12 jaren* te lezen, met uitzondering der kinderen, die elders dan op de openbare school onderwijs ontvangen. Het doel van het amendement is, om langs een omweg tot de *schoolpligtigheid* te komen. De voorsteller erkent, dat de groote meerderheid dit niet wil; het is daarom, dat hij thans beproeft de *schoolgeld-pligtigheid* in de wet in te voeren.

Dat amendement wordt door hem en vooral ook door den heer Wintgens verdedigd. De argumenten zijn kurieus. Over de persoonlijke vrijheid en het regt der ouders wordt eenvoudig en zonder bezwaar heen gestapt ten behoeve van den Staat. De Staat treedt in 't regt der ouders, waar deze niet goed opvoeden. [illegible] dat gaat. 't Is de leer van Sparta.

Maar er is ook nog iets anders. Vóór dat het beginsel der *christelijk*-gemengde school er door was, dat van het Christendom niets behoudt dan de benamingen, met eerbied, maar tevens met verschoonende kieschheid gebezigd, was er weinig spraak van opvoeding op de school. Opvoeding was de taak van 't gezin en de Kerk; daaraan kon en mogt de Staat niet veel meer doen, dan met daartoe, en nog slechts in de verte, een handje te helpen. Maar nu die fraaije christelijke school in behouden haven is gebragt, nu zijn de bladen omgekeerd. Nu moet de school opvoeden; de Staat moet nu opvoeden door middel van de school. Nu is de school het groot voertuig van beschaving, de groote dam, dien men opwerpen zal tegen de onzedelijkheid en het bederf. De school is de ark des behouds. En gelijk men vroeger de hoogere klasse op de staatsschool heeft getracht te vangen door middel der levende talen, zoo wordt er thans beproefd, niet om de mindere klassen uit te lokken, maar te dwingen tot de Staatsschool. Men ziet er is vooruitgang reeds, nu de wet nog niet tot stand is gebragt; men kan daaruit reeds een proefje nemen van 'tgeen de toekomst belooft.

Wij zullen niet stilstaan bij den filantropischen pathos te dezer gelegenheid door de heeren ten Cate, Wintgens en anderen aan de markt gebragt. De waar was er niet gewild bij genoeg liefhebbers.

De heer van Nispen heeft opgemerkt, dat het voorstel op gewetensdwang uitloopt; de heer van Deinse, dat het niet baten zal, hetwelk hij aantoont door een voorbeeld uit Leeuwarden; hetgeen door den heer Mackay ook van elders wordt bevestigd. De heer Dommer van Poldersveldt, die te regt verbaasd is over 'tgeen hij hoort, vreest behalve den gewetensdwang ook Staatsschooldwang. Hij wijst op Rotterdam, waar het voor een arm gezin niet voldoende is, als zij bedeeld willen worden, dat hunne kinderen eene wettig gevestigde school bezoeken; maar zij moeten om bedeeld te worden op de stadsschool gaan. De heer van Hoëvell betoogt, dat men op denzelfden grond, waarom men de *schoolpligtigheid* wil invoeren, ook de *kerkpligtigheid* kan voorschrijven; hetgeen volkomen juist is. Maar tot onze verwondering nu komt de heer van Lijnden verhalen, dat hij niet vreezen zou voor de *kerkpligtigheid*, vooral onder dit gouvernement. Is dat, wel bedacht, uwe meening, mijnheer van Lijnden? Weet ge wel dat ge daardoor de geheele reformatie veroordeelt? En hoe zou men de kerkpligtigheid ten onzent kunnen uitvoeren? Maar laten wij deze onbezonnen betuiging van den heer van Lijnden ter zijde, die overigens geen schooldwang wil, omdat de niet goed opvoedt. Hij wijst op de ondervinding van school den heer van Rappard, die uit zijne regterlijke ondervinding heeft aangetoond, dat de [illegible] *voortvloeijen uit gebrek aan onderwijs, maar uit gebrek aan opvoeding.* (Christelijke opvoeding namelijk, want voor een christenvolk is er geen opvoeding, als zij niet christelijk is.) Eindelijk, de heer Thorbecke ziet in den schooldwang een verschijnsel van die staatsalmagt, die ingrijpt op de persoonlijke vrijheid en die hij veroordeelt.

Het gevolg van dit alles is, dat het amendement-ten Cate verworpen wordt met 50 tegen 12 stemmen.

Bij art. 35 komt te pas het amendement van den heer Thorbecke. Hij heeft voorgesteld art. 35 aldus te lezen: »Indien wij, na onderzoek door Ged. Staten, en de Provinciale Staten gehoord, oordeelen dat eene Gemeente door de uitgaven, tot eene behoorlijke inrigting van haar lager onderwijs vereischt, te zwaar zou worden gedrukt, wordt, hetgeen ten laste der Gemeente zal blijven, door ons bepaald en in het ontbrekende door de provincie en het rijk elk voor de helft voorzien."

Het amendement, ondersteund door den heer Strens, bestreden door den heer van Rappard, en niet aanvaard door den minister, is desniettemin aangenomen met 50 tegen 10 stemmen.

De heer Thorbecke heeft gezegd, dat hij zijn amendement heeft voorgesteld, opdat de Regering met milde hand zou kunnen te gemoet komen, waar 't noodig is.

In de memorie van toelichting tot verhooging van hoofdstuk V der begrooting van de Staatsuitgaven voor 1857, betrekking hebbende op de voorbereidende werkzaamheden tot den aanleg van spoorwegen, stelt de Regering zich de volgende vragen:

A. is een goed en behoorlijk aaneengeschakeld net van spoorwegen in Nederland noodzakelijk?

B. zoo ja, welke spoorwegen behooren, dan daartoe te worden aangelegd en in exploitatie gebragt?

C. moet die aanleg en exploitatie voor [illegible]ning geschieden?

D. zoo neen, op hoedanige wijze behoort dan door de Regering de aanleg en exploitatie te worden bevorderd?

De beschouwingen, waartoe elk punt aanleiding gaf, laat zij hier volgen, te gelijk met het antwoord, naar het oordeel der Regering, te geven.

De eerste vraag wordt toestemmend beantwoord.

In antwoord op de tweede vraag worden de spoorweglijnen in twee klassen onderscheiden: 1°. in die welker aanleg volstrekt noodzakelijk is; 2°. die welker aanleg, hoewel nuttig, echter niet in de eerste plaats tot stand gebragt behoeft te worden.

De lengte en loop der lijnen van de eerste klasse is als volgt: (De cijfers zijn ned. mijlen van 1000 el.)

a Harlingen, Franeker, Leeuwarden, Groningen, de grenzen in de rigting van Leer 129; *b.* Leeuwarden, Heereveen, Steenwijk, Meppel 64; *c.* Groningen, Assen, Meppel, Zwolle 99; *d.* Kampen, Zwolle, Raalte, Deventer bij Zutphen, Arnhem, Nijmegen 93; *e.* Nijmegen tot de grenzen in de rigting van Kleef 7; *f.* Nijmegen, Venlo, Roermond, Maastricht 130; *g.* Maastricht, Luik 30; *h.* Zevenaar, Rheine 80; *i.* Vlissingen, Middelburg, Goes, Bergen op Zoom, Rozendaal, Breda, Tilburg, 's Hertogenbosch, Venlo 210; *k.* Nieuwe Diep, Alkmaar, Castricum, de Zaanstreek, Amsterdam, aansluitende aan den Rhijnspoorweg, aan de dokken en aan den hollandschen spoorweg 88; *l.* Utrecht, Vianen, Gorinchem, Breda 64; *m.* Rotterdam, Dordrecht, Moerdijk, aansluitende aan den Nederlandsch-Belgischen spoorweg en aan de lijn van Vlissingen — Venlo 210; *n.* Leyden, Woerden, in verband met eene spoorverzamling van den Hollandschen ijzeren spoorweg; *o.* 's Gravenhage, Scheveningen 6; te zamen 1076 Ned. mijlen.

De lengte en loop der spoorweglijnen van de tweede klasse: *a.* Utrecht, Amersfoort, Zwolle 86; *b.* Raalte, Almelo en de grenzen in de rigting van Rheine 54; *c.* Breda, de grenzen in de rigting van Turnhout 15; *d.* Tilburg,

Eindhoven in de rigting Maastricht 50; *e.* 's Hertogenbosch, Grave, Nijmegen 51; *f.* Castricum, Haarlem 20; te zamen 276 Ned. mijlen.

Op de derde vraag luidt het andwoord aldus:

Het Rijk zal zich aan den *aanleg* van de gevorderde spoorweglijnen niet geheel kunnen onttrekken, maar *exploitatie* voor 's Rijks rekening moet, hoeveel er overigens in het voordeel van een staatsbeheer moge te zeggen zijn, ongeraden worden geacht, nu de voornaamste handelswegen reeds aan bijzondere ondernemingen zijn afgestaan en er thans slechts de rede is van het bestaande aan te vullen en uit te breiden.

Door in den tegenwoordigen stand der zaak spoorwegen van staatswege te exploiteren, zou de Regering in vele opzigten als concurrent van de reeds bestaande wegen moeten optreden en zich daarbij bezwaarlijk kunnen belasten met de exploitatie van lijnen, die geen aaneengeschakeld geheel opleveren.

Eigen aanleg en exploitatie zou bovendien de vereeniging van bijzondere kapitalen en den associatiegeest tegengaan. De Regering zag dien zoo gaarne bij de Nederlandsche kapitalisten aangewakkerd, omdat daardoor zoo voordeelig op de ontwikkeling van den nationalen rijkdom kan worden gewerkt.

Op de vraag, zoo als die is gesteld en waarbij *aanleg* en *exploitatie* niet van elkander zouden worden gescheiden, moet dan ook, naar het oordeel der Regering, een ontkennend antwoord vallen;

Na verschillende wijzen van bevordering der aanleg en exploitatie uitvoerig te hebben besproken, antwoordt de Regering op de vierde vraag, dat na haar oordeel het beste middel daartoe hierin bestaan zou, dat de hulp, onder de nadere goedkeuring van de wetgevende magt, te verleenen bij elke overeenkomst met eene bijzondere onderneming of maatschappij, zou worden omschreven en geregeld.

»Immers voor de hoegrootheid en de wijze van ondersteuning, zegt de memorie van toelichting, waartoe zou mogen worden besloten, zijn vaste regelen niet te stellen. Er zijn wegen die bijv. geen subsidie schijnen te behoeven, terwijl andere, vooral die waar groote bruggen zullen gebouwd worden, zeer belangrijke subsidiën kunnen noodig hebben. Vooralgaande min of meer juiste berekeningen zijn hier onmogelijk; het te maken beding zal grootendeels afhangen van de juiste raming zoo van de te maken wegen, als van hunne vermoedelijke opbrengsten, alsmede van den stand der geldmarkt op het oogenblik dat de overeenkomst met de bijzondere onderneming of maatschappij kan getroffen worden.

»Maar welk middel ook worde gekozen om de spoorwegondernemingen te bevorderen, altijd zal de Regering, behalve het toezigt dat haar over alle spoorwegen is opgedragen, zich eenige meerdere regten moeten voorbehouden, geëvenredigd aan het bedrag van den geldelijken bijstand, door haar te verleenen. De Staat zou aandeelhouder kunnen blijven voor het bedrag van de sommen in zekeren spoorweg gestoken, hetzij met, hetzij zonder regt om van de uitdeelingen en aflossingen te genieten, en zulks ten einde in verhouding tot zijne aandeelen stem te hebben en te houden bij de exploitatie. Hierdoor zou de Regering in de gelegenheid zijn haren invloed genoegzaam te doen gelden, waarvan zij anders geheel verstoken zou kunnen zijn."

Overigens drukt de Regering haar gevoelen uit dat in allen geval verder tijdverlies moet worden voorgekomen, en dat, om dit oogmerk te bereiken, van 's rijks wege met de voorbereidende werkzaamheden moet worden aangevangen en zoolang voortgegaan, tot dat zich solide ondernemingen opdoen. Het groot belang der zaak maakt dit [illegible] inzien, onvermijdelijk.

Van dit beginsel uitgaande zou, zoo daartoe de gelden konnen worden beschikbaar gesteld, reeds dadelijk worden overgaan:

1°. tot het doen opmeten der volstrekt noodzakelijke lijnen en het opmaken van daartoe betrekkelijke algemeene en uitgewerkte plans, bestaande opmetingen, door partikulieren gedaan, zoover ze daarvoor vatbaar zijn, zouden daarbij worden geraadpleegd; en

2°. tot het voorbereiden van al hetgeen voor de onteigening van gronden noodig is.

Is deze taak afgewerkt en hebben zich inmiddels geene solide ondernemingen of maatschappijen aangemeld, dan zou de Regering weder een stap verder kunnen gaan en tot den aankoop of de onteigening der gronden besluiten. Met andere woorden: zij zou zich met al hetgeen den aanleg van de wegen betreft zoolang voor eigen rekening belasten, tot dat die aanleg en de exploitatie met vrucht aan bijzondere ondernemingen of maatschappijen kan worden overgedragen.

Op deze beschouwingen rust het voorstel van wet dat aan de overweging der Staten-Generaal is aangeboden en waarbij wordt voorgedragen:

1°. om in het Vde hoofdstuk der Staatsbegrooting van het loopende jaar een nieuw artikel te brengen, bestemd om daarop voorstens tot een bedrag van *f* 100,000, te verevenen de uitgaven, verbonden aan het opmaken van de algemeene en uitgewerkte plans; en

2°. aan de [illegible] der staatsuitgaven voor het dienstjaar 1857 eene gelijke som van *f* 100,000 toe te wijzen uit het Fonds tot aanmoediging van den aanleg van spoorwegen, waarvan de instelling bij een afzonderlijk wetsontwerp aan de Staten-Generaal wordt voorgesteld.

De Regering treedt aan het eind harer toelichtingen in een beschouwing over een belangrijk punt, het leggen van bruggen over de rivieren.

Bij deze memorie van toelichting is een globale raming van onkosten, die worden opgegeven als volgt:

a. Voor al de lijnen onder de 1ste klasse begrepen, ter lengte van 1076 Ned. mijlen of 1,076,000 el, ad *f* 100 per el	*f* 107.600.000
Volgende de orde waarin de lijnen zijn omschreven: Voor havenwerken te Harlingen en te Kampen, bruggen over den IJssel te Deventer en over den Rhijn te Arnhem. brug of stoemvlot over de Waal te Nijmegen, haven en dokken te Vlissingen, bruggen of dammen over het Sloe, de Ooster-Schelde en de Maas te Venlo; bruggen over het IJ, werken te Nieuwe Diep en te Amsterdam; stoomvlotten over de Lek te Vianen en over de Merwede te Gorinchen bruggen of stoomvlotten bij Rotterdam, Dordrecht en over het Hollandsch Diep, benevens de spoorversmalling op den Hollandschen spoorweg	35,500,000
Werken in het belang van 's Rijks verdediging	1,500,000
Te zamen	*f* 144,600,000

b. Voor de lijnen in de 2de klasse gesteld, ter lengte van 276 N. mijlen of 276,000 el ad *f* 100 per el	*f* 27,600,000
Bruggen te Zwolle en te Grave . .	1,500.000
Werken in het belang van 's Rijks verdediging	400,000
Te zamen	*f* 29,500,000

De kosten van de lijnen, onder de beide klassen gebragt, zouden dus te zamen over eene lengte van 1352 Ned. mijlen of 1,352,000 el komen te staan op *f* 174,100,000 of 129 per el.

c. De lijnen onder de 1ste klasse gebragt en niet gekoncessioneerd noch in onderhandeling, aangewezen door de letters *a*, *b*, *c*, *d*, *k*, *l* *m*, hebben eene lengte van 585 Ned. mijlen, of 585,000 el, hetgeen tegen *f* 100 per el zou beloopen	*f* 58,500,000
[illegible] bruggen en te Kampen, bruggen te Deventer en te Arnhem, brug of stoomvlot te Nijmegen, bruggen over het IJ, werken te Nieuwe Diep en bij Amsterdam; stoomvlotten te Vianen en te Gorinchem, bruggen of stoomvlotten bij Rotterdam, Dordrecht en over het Hollandsch Diep; en spoorversmalling op den Hollandschen spoorweg	29,600,000
Werken in het belang van 's Rijks verdediging	1,000,000
Te zamen	*f* 89,100,000

Naar men van goederhand verneemt, zullen in de aanstaande wet op de geneeskundige staatsregeling zeer voordeelige bepalingen voor de officieren van gezondheid worden voorgesteld. Het zal hun vrijstaan, zonder in de genees- of heelkunde gepromoveerd te zijn, konsultatiën te geven en operatiën te doen. Na twintig jaren gediend te hebben, zullen zij dezelfde regten hebben als een gepromoveerd doctor in de genees- en heelkunde. (*H.*)

Naar men verneemt zou de minister van Binnenlandsche Zaken voornemens zijn, om, wanneer het lot omtrent het wetsontwerp op het lager onderwijs zal zijn beslist, zijn ontslag aan Z. M. in te dienen. (*D. C.*)

In de dagbladen werd onlangs het gerucht medegedeeld, dat de heer Schimmelpenninck van der Oye zijn ontslag zou nemen als lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Uit goede bron vernemen wij, dat dit gerucht ten eenenmale ongegrond is.

Heden is bij den Hoogen Raad behandeld de zaak van den heer Stewart Schultz, genees- en heelkundige, te Vlissingen, requirant tot kassatie van een arrest, den 2 Mei jl. door het Prov. Geregtshof in Zeeland gewezen. Men zal zich herinneren, dat het Hof had beslist, en dat de heer Schultz de inwendige geneeskunst had uitgeoefend, anders dan bij zekere instruktie van 31 Mei 1818 aan plattelands-heelmeesters zoude zijn veroorloofd, en dat die instruktie moest geacht worden te zijn regtsgeldig en verbindend. Deze laatste leer, welke lijnregt strijdt met de jurisprudentie van den Hoogen Raad, blijkens zijne arresten van 17 Maart 1846 en 31 Augustus 1848, werd, door den heer Mr. L. Metman, namens den requirant, met nadruk bestreden. Hij toetste de gronden, bij vorige gelegenheden door de ambtenaren van het openbaar ministerie bij den Hoogen Raad ontwikkeld, alsmede die in het thans bestreden arrest voorkomende, en betoogde verder, dat, nu de bedoelde instruktie, welke nimmer, op eene wettige wijze, ter kennisse van de ingezetenen is gebragt als niet verbindend beschouwd moet worden, ook aan geene veroordeeling van den requirant te denken is. — De Hooge Raad heeft bepaald, dat de konkluzie van het openb. min. zal genomen worden, den 24 Julij aanst.

Bij koninklijk besluit van 17 Junij jl. is op het verzoekschrift van J. Steijling, wonende te Amsterdam, bewilliging verleend op de ten rekweste in ontwerp overgelegde akte van oprigting eener naamlooze vennootschap van koophandel, onder den titel van Nederlandsche Kandij-Raffinaderij, gevestigd te Amsterdam, van welke de adressant als direkteur zal optreden.

Aan de *Indépendance* wordt uit Vlissingen geschreven, dat de *General Steam Navigation Company* thans voor goed er van heeft afgezien, om de gezonken stoomboot *Ravensbourne* te doen ligten.

Van Tripoli schrijft men den 10den Junij, dat het nederl. fregat *de Ruyter*, komm. kapt. ter zee van Maldeghem, met omtrent 600 man equipage, den 2den dier maand aldaar was aangekomen, aan boord hebbende den nederl. konzul ridder de Testa en familie, die van verlof uit Nederland terugkeert. Na wederkeerige saluutschoten is de nederl. konzul aan land gegaan. Den volgendan dag zijn de komm. van Maldeghem, de officieren en de adelborsten aan wal gekomen en is de geheele staf door den konzul aan den Pacha en aan de konzuls der mogendheden voorgesteld. De Pacha, de chef van het garnizoen hebben vervolgens in groot uniform, een bezoek bij den staf in het nederl. konzulaat-gebouw afgelegd. Daar in geen twintig jaren een nederl. oorlogschip te Tripoli was gezien, werd het fregat met belangstelling beschouwd. *De Ruyter* was op den avond van den 5den vertrokken, nadat de kommandant en de officieren een diner en eene soirée musikale bij den Nederl. konzul hadden bijgewoond. Men zeide dat de nederl. konzul van het nederl. fregat had gebruik gemaakt, om den Pacha te kennen te geven, dat zijne politie waakzamer moest zijn tegen de aanrandingen en beroovingen, waaraan de Europeanen te Tripoli zijn blootgesteld. (*R. C.*)

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Dingsdag 14 Julij.

In deze zitting is ingekomen een wetsontwerp tot vervanging van art. 7 der wet op de zeevisscherijen, met daarbij behoorende memorie van toelichting.

De beraadslagingen zijn hervat over het art. 30 van het wetsontwerp op het lager onderwijs en over de daarop voorgestelde amendementen van de heeren Sloet tot Oldhuis, Reinders en van der Linden.

Aan de behandeling daarvan namen deel de heeren Sloet tot Oldhuis, Meylink, van Bosse, Thorbecke, van Deinse, van der Linden en de Minister van Binnenlandsche Zaken.

De amendementen, gisteren reeds medegedeeld, werden achtereenvolgens verworpen: dat van den heer Sloet tot Oldhuis met 49 tegen 13 stemmen; dat van den heer Reinders met 44 tegen 18; dat van den heer van der Linden met 48 tegen 14.

Art. 30 werd zonder hoofdelijke stemming onveranderd goedgekeurd.

Na eene woordenwisseling tusschen den heer Westerhoff en den minister van Binnenlandsche Zaken omtrent art. 31, aangevende waarin de kosten bestaan in welke de gemeenten voor het lager onderwijs voorzien moeten, (op welk artikel de heer Sloet tot Oldhuis een amendement had voorgesteld, dat door hem werd ingetrokken na de verwerping van zijne wijziging op het vorig artikel, waarmede het in verband stond), is dat artikel onveranderd zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Op art. 32, luidende:

„Ter gemoetkoming in deze kosten kan eene bijdrage voor ieder schoolgaand kind worden geheven.

„Bedeelden en zij die, schoon niet bedeeld, onvermogend zijn schoolgeld te betalen, worden niet aan de heffing onderworpen.

„Het gemeentebestuur bevordert zooveel mogelijk het schoolgaan der kinderen van bedeelden en onvermogenden."

heeft de heer Blaupot ten Cate een amendement voorgesteld, strekkende om in alinea 1 te lezen de woorden: „voor ieder kind tusschen den ouderdom van zes en twaalf jaren;" in plaats van: *voor ieder schoolgaand kind*

en om hierop als alinea 2 te laten volgen:

„Deze heffing heeft geene plaats ten opzigte van kinderen, waarvan bewezen wordt dat zij geregeld huisselijk of bijzonder onderwijs ontvangen. Het bewijs daarvan moet worden geleverd aan het dagelijksch bestuur der gemeente, door de getuigenis, hetzij van wijk- of buurtmeesters, hetzij van ten minste twee bekende en geloofwaardige mannen,"

en als de 3de alinea te lezen:

„Waar zoodanige heffing van schoolgeld geschiedt, genieten kinderen van bedeelden en van hen, die, schoon niet bedeeld onvermogend zijn schoolgeld te betalen, onderwijs ten laste van de gemeentekas, tenzij in dat van kerkelijk-bedeelden, m gt worden voorzien door het armbestuur, waaronder zij behooren."

Hiermede zou dus vervallen de 2de alinea, maar de 3de alinea behouden en als de 4de bij het artikel gevoegd worden.

De heeren Blaupot ten Cate, van Nispen van Sevenaer, van Deinse, Mackay, Zylker, Wintgens, Reinders, Dommer van Poldersveldt, van Hoëvell, van Lynden, Thorbecke en

de minister van Binnenlandsche Zaken namen deel aan de behandeling van dit artikel, dat onveranderd zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd werd, na verwerping met 50 tegen 12 stemmen van het amendement van den heer Blaupot ten Cate.

De artikelen 33 en 34 werden achtereenvolgens zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Art. 35, luidende:

»Ingeval eene gemeente door Ons, na Gedeputeerde Staten te hebben gehoord, verklaard wordt onvermogend te zijn de kosten van haar lager onderwijs te bestrijden, wordt, in hetgeen hare krachten te boven gaat, door de provincie en het Rijk, elk voor de helft, voorzien."

heeft de heer Thorbecke gisteren reeds voorgesteld te veranderen; welk voorstel hij heden met eenige wijziging herhaalde. Volgens dat voorstel zou het artikel aldus gelezen moeten worden:

„Indien Wij, na onderzoek door Gedeputeerde Staten, en de Provinciale Staten gehoord, en oordeelen dat eene gemeente door de uitgaven, tot eene behoorlijke inrigting van haar lager onderwijs vereischt, te zwaar zou worden gedrukt, wordt hetgeen ten laste der gemeente zal blijven door Ons bepaald, en in het overige door de provincie en het Rijk, elk voor de helft, voorzien."

Nadat daarover het woord was gevoerd door de heeren Thorbecke, Strens, van Rappard en den minister van Binnenlandsche Zaken, is het amendement van den heer Thorbecke met 50 tegen 10 stemmen aangenomen, zoodat de door dezen voorgestelde redactie in de plaats van het regering-artikel is gekomen.

De heer Lightenvelt, buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister van Z. M. den Koning der Nederlanden bij het hof van Z. M. den Keizer der Franschen, bevindt zich thans op zijn buitengoed Langerhorst, gelegen aan den leidschen straatweg.

RIJSWIJK, 14 Julij. Er wordt in deze omstreken eene ruime hoeveelheid hooi gewonnen, dat uitmuntend binnen komt. De prijs van het hooi blijft hoog; men betaalt voor een voer van 1600 oude ponden ƒ 32.

ROTTERDAM, 14 Julij. Wij vernemen met genoegen, dat het Z. M. den Koning behaagd heeft gunstig te beschikken op het adres van den handel te Samarang, betreffende de daarstelling van werken tot wegneming der belemmering, die de scheepvaart aldaar ondervindt, door de bank, die voor het inkomen der haven ligt.

(*N. R. Ct.*)

BODEGRAVEN, 13 Julij. Heden had op het R. K. pensionnaat van den heer J. van Buuren, in tegenwoordigheid der Eerw. heeren geestelijken en van den burgemeester, de plegtige prijsuitdeeling plaats.

AMERSFOORT, 13 Julij. In de zitting van heden van den gemeenteraad is eene kommissie, bestaande uit de heeren Mr. A. G. Wyers, J. P. Schluiter en B. E. Herschel, benoemd om de belangen dezer stad tot en bij het aanleggen van een Noord- en Ooster spoorweg te bevorderen.

's HERTOGENBOSCH, 13 Julij. Als middel van bezuiniging op de uitgaven der dienstdoende schutterij, was voor eenigen tijd door de Regering dezer stad een adres aan Z. M. den Koning ingediend, strekkende om die schutterij in plaats van 4 slechts op 3 kompagniën te brengen, ten einde hierdoor de uitgaven voor den staf van een bataillon te doen vervallen. Op dit adres is dezer dagen afwijzend beschikt en alzoo bepaald, dat de hoofdstad van Noord-Braband geene 3 kompagniën, maar een bataillon dienstdoende schutterij zal hebben.

(*Amst. Cour*)

BAARLE-NASSAU, 12 Julij. Naar wij van goeder hand vernemen is thans, op aanklagt van den heer D., predikant der hervormde gemeente te Chaam, door de koninklijke marechaussée proces-verbaal opgemaakt ten laste van den burgemeester van vermelde gemeente, ter zake van het in beslag nemen der klok, waarvan voor eenige dagen in het *Handelsblad* melding is gemaakt. (*H.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 13 Julij. De *Patrie* zegt, dat het uitstapje van Keizer Napoleon naar Engeland gevolgd zal worden door een dergelijk reisje van Koningin Viktoria in Frankrijk. H. M. zou te Fontainebleau vertoeven.

— De benoeming van generaal Campbell, als aanvoerder van het engelsche o. i. leger, heeft een allergunstigsten indruk te weeg gebragt. De publieke meening zag tijdens den oosterschen oorlog in sir Campbell den natuurlijken opvolger van lord Raglan.

ENGELAND.

LONDEN, 13 Junij. De *Times* meldt uit Indië, dat eene versterking van europeesche troepen uit de prezidentschappen van Bombay en van Madras, alsmede van Ceylon vertrokken zijn, om zich naar het oord des opstands te begeven. De opstandelingen, te Delhi ingesloten, moeten na het verlies van 26 stukken geschut, moedeloos geworden zijn. Ten gevolge van het overlijden van den generaal Anson is hem sir Patrick Grant (volgens de *Post* de generaal sir Henry Somerset) die de meeste ancienneteit heeft voorloopig als bevelhebber opgevolgd. Overal stelde men vertrouwen in de krachtige maatregelen, die door den goevernéur-generaal genomen zijn tot onderdrukking van den opstand. Alle invloedrijke gezindten te Calcutta, de Mahommedanen daaronder begrepen, hebben aan de Regering adressen van getrouwheid doen toekomen. In de meeste distrikten van Punjaub zijn de inlandsche troepen ontwapend. De *Morning Post* zegt, dat te Delhi en Meerut een gevecht heeft plaats gehad; de opstandelingen waren 7000 man sterk, en de Engelschen, met inbegrip der trouwe Cipayers, 1800 man. De opstandelingen zijn geslagen en in wanorde naar Delhi gevlugt. Het was bij deze gelegenheid dat zij 26 stukken geschut verloren.

Overigens beschouwen beide bladen den stand der zaak bij langen na zoo ongunstig niet, als de eerste dépêche regt gaf om te vermoeden. Indië zelf toch genoot, volgens den *Times*, rust en de lokale regering kan, zonder eenige vrees, zich van alle engelsche bezettingen tegen de opstandelingen bedienen. Wat de desertie van 30,000 man uit het inlandsche leger betreft, zoo zegt de *Morning Post*, dat men haar niet moet toeschrijven aan een georganizeerd plan om in opstand te komen. Indien dit toch het geval ware, dan zouden zij hunne officieren wel gedood hebben, waarna zij de wapenen tegen de britsche autoriteiten hadden kunnen keeren. Zij zijn bloot »verdwenen," en indien zij zich al op nieuw mogten vereenigen, dan nog hebben zij geen oorlogs-ammunitie. Verder is het oproer alleen beperkt tot Bengalen en tot de noordwestelijke provinciën, waar langs juist het trouw gebleven leger van Bengalen geëchelonneerd is. Het ministeriëel orgaan erkent ten slotte, dat groote hervormingen in Indie noodzakelijk zijn, doch dat de straf moet voorafgaan.

De *Times* deelt verder tijdingen mede uit Hongkong tot 25 Mei. Daarin wordt gemeld, dat de engelsche sloepen de rivier voor Kanton opgevaren zijn, om de jonken van den onder-koning Yeh aan te tasten. De generaal Garret en zijn staf zijn te Hong Kong aangekomen. Tusschen de rebellen en de keizerlijken heeft boven Foo Qhow Foo een gevecht plaats gehad. Men geloofde dat de laatsten de overwinning behaald hebben.

Kanton leed door hongersnood. Sir Jow Bowring heeft ter kennis gebragt dat van de chineesche Regering eene schadeloosstelling zal worden gevorderd voor het verlies, dat de engelsche onderdanen door de verwikkelingen met China geleden hebben.

Thee wordt zonder moeijelijkheden naar Foo-Chow-Foo vervoerd, waar alles rustig is. De uitvoer van zijde bedroeg 72,569 bn. tegen 42,376 bn. in het vorige saizoen.

— De koningin der Nederlanden wordt morgen alhier verwacht, ten einde een bezoek aan ons hof te brengen. Haar verblijf in Engeland zal, naar men verneemt, vijf dagen duren.

— Met de *Europa* zijn tijdingen ontvangen uit New-York tot 30 Junij en uit Boston tot 2 Julij, benevens 455,986 dollars in specie.

De gezant der Unie te Bogota, de heer Bowlin, is te Washington teruggekeerd, zonder eene minnelijke schikking met den prezident Ospina getroffen te hebben. Uit Californië waren 1,852,867 doll. aan goud ontvangen. De berigten uit de mijnen luiden gunstig.

Uit Nieuw Mexiko wordt gemeld, dat de troepen der Vereenigde Staten met de Mexikanen gemeene zaak gemaakt hebben, om tegen de Indianen te ageeren.

Te Havana was den 25 Junij het spaansche eskader, bestaande uit 5 zeilschepen en 2 stoombooten, met 2000 man, aangekomen.

Uit Washington had men vernomen, dat de schikking van het geschil met Nieuw Grenada volstrekt geheel zonder zijn tot stand gekomen.

Volgens berigten uit Californie werd daar veel gesproken van eene nieuwe expeditie naar Sonora, ten einde wraak te nemen over den moord van generaal Crabbe en diens volgelingen.

In Centraal Amerika heerschte groote blijdschap over het verdrijven der flibustiers van Walker; in Costarica hadden bij de terugkomst van een gedeelte van het leger luisterrijke vreugdebedrijven plaats gehad. In Nicaragua was een deel der krijgsmagt gebonden, om tot organizatie van land en goevernement mede te werken. De Costarikanen hebben het voornemen te kennen gegeven, om Punta Arenas tegenover Greytown, alsmede de fortifikatiën aan de rivier San-Juan in bezit houden.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 15 Julij.

BEVALLEN (10 Julij): A. M. Hoogenbirk, geb van den Engh, doode D. — (13 Julij): L. Keuter, geb. Fisse, D.

OVERLEDEN (12 Julij): J. C. Brinkman, 7 j — (14 Julij): H. Velthuyse, 63 j

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 14 Julij. Belg. leen. 2½ pc 56½p, Obligatiën 4½ pc. 97½p; Spanje 1¼ pc. 25g; Binnenl. 3 pc. 38p; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Met. 5 pc. 80g; id. Nationale 82p.

PARIJS, 14 Julij. Fransche 4½ pc. 92.—; 3 pc. 66.90; 1¼ pc. Spanje 25, 3 pc. id. 37, 5 pc. Met. —; Rom. Leen. —.

MADRID, 13 Julij. 3 pc. Schuld 38.85, id. 1¼ pc 25.75.

LONDEN, 14 Julij. Cons. 92½; Spanje buit. 3 pc. 41⅞; id. 1¼ pc. 25⅛; Rusl. 5 pc. 109½; id. 4½ pc. 96; Holl. 4 pc. 98; id. 2½ pc. 64; Sard. 5 pc. 89½; Braz. 101; Peru 4½ pc. 80½; Gren. uitg. 6¼; id. werk. 22½; Mexiko 3 pc. 22⅛; Portugal 3 pc. 45½; Ecuador 13½; Venezuela 35; Wissel op Amst. 11.19⅞; Hamburg 13 08⅜.

WEENEN, 14 Julij. Met. 5 pc. 83⅜; Nationale 85; Bank-Aktiën 1018; Credit Anst. 239½; Wissel op Londen 10.09; Amst. —; Parijs —; Goud 7½; Zilver 4½.

BERLIJN, 13 Julij. 3½ pc. Pr. Staatsch. 99⅜; 4½ pc. Rusland —; id. 5 pc. 106½.

BERLIJN, 14 Julij. 4½ pc. Pr. Staatsch. 99⅜; 5 pc. Rusland 106½; id. 4½ pc. —; Wissel op Londen 2/m. 6 Th. 18½; Amst. kort 140⅜; Hamb. 150⅜; Petersburg 104½.

HAMBURG, 14 Julij. Spanje 3 pc. —; id. 1¼ pc. 24; Rusl. 5 pc. 101⅞; 4½ pc. 91⅝; 3 pc. Mexikanen 9⅞; Noord-Duits. bank 93½; Wissel op Londen 3/m. 13 04½; id. kort 13.01½; Amst. 36.40.

FRANKFORT, 14 Julij. 5 pc. Met. 79½; 1¼ pc. Spanje binnenl. 25⅜; id. 3 pc. —; Wissel op Londen 3/m. —; Parijs —; Weenen —; Amsterdam —.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		13 JULIJ 4½ u. gebl.	14 JULIJ 4½ u.		gebl.
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.		105		
Nederl. Bank	4				
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	63⅝	63½	63⅝	63 3/16
Dito Dito	3	76⅞	76¾	76 15/16	
Dito Dito	4	96½	96 5/16	96 7/16	96⅜
Amortis. Syndik.	3½		90⅞	91	
Aand. Handel-Maatsch.	4½	160½	160¾	161⅛	161¼
Oost-Ind Leening	4		95½		
Aand. Holl. Spoorweg.					
Leening idem	4½ pCt.				
Aand. Rijn-Spoorweg	4½		101		
Maatschappij van Weld.	4	64½	64		
België, Cert. Adm. B. bk.	2½				
Dito bij *Rothschild*	2½	53 1/16	53⅛		
Frankrijk, Certifikaten	3				
Spanje, Obligatiën	1¼	25⅝	25⅝	25 [illegible]	
Dito	3	43⅝	43⅛	43 [illegible]	
Dito Binnenl.	3	38 1/16	37⅞	37 15/16	37⅞
Amortisable Schuld		5 9/16	5 9/16	5⅝	5⅝
Bewijzen Coupon		5⅞			
Portugal, Obligatiën	3 pCt.	46 1/16	45⅞	46	45⅞
Dito 1856	3	45 [illegible]/16	45¾		
Dito Uitgestelde					
Rusl., Obl. bij *Hope en C°.*	5 pCt.	105¼	105¼	105⅜	
Dito bij idem 1828/1829	5	103¾	103⅞		
Cert. bij idem 1831/1833	5	95			
Dito bij idem 1840	4	88½	88½	88 1/16	88 [illegible]
Dito bij *Stieglitz*	4	88	87⅞		
Dito Nieuwe	4				
Dito 5de Serie	5	98			
Dito 1855, 6de Serie	5	99⅜	99⅜	99⅜	99⅜
Dito adm. te Hamburg	5				
Dito dito te Londen	5				
Dito dito dito	4½	96½			
Inschrijving in Assignat.	6	68			
Certifikaten van dito	6	67⅞	67½		
Polen, Aand. 1835, fl. 500	f	154½	154 [illegible]		
Obligatiën	4 pCt.	80½	80		
Pruissen, Obligatiën	4½				
Aandeelen 1854	3½		212		
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C.*	5	78 13/16			
Dito dito	4	62½			
Dito Metalliek	5	76 [illegible]/16	76 5/16	76⅜	
Dito Rente Amsterdam	5	87½	87½	87½	87⅝
Dito Nationale 1854	5	78 5/16	78 1/16	78 3/16	78 [illegible]
Dito dito	2½	39⅜			
Weener Bank-Aktiën	f				
Dito Aand. fl. 250, 1839					
Dito dito 250, 1854	4 pCt.	320	319¾		
Napels, Cert. bij *Lam. en B.*	5				
Dito bij *Rothschild*	5				
Denemarken, Oblig. te Lond.	5		99½		
Dito	3				
Braziliën, Geldl. 1824 v. £ 100	5	100			
Dito 1839 van £ 100	5				
Dito 1843 £ 100	5				
Dito 1852	4½				
Sardinië	5				
Peru, Geldl. 1854	4½	79			
Dito te Parijs		58	58		
Ecuador, Oblig. 1855	1	14	14½	14 7/16	
Venezuela, dito 6 pCt thans	4½			33	
Dito Uitgestelde	2				
Grenada, Obligatiën	3½	22	22 1/16	22	
Dito Uitgestelde		6½	6¼		
Mexiko dito	3	21⅝	21 11/16	21 13/16	
Nrd-Amer., Ph. *Hope en C.* Lr. A	f				
Dito dito	B	912			
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.				
Amerik. Bank-Aktiën			1	1 1/16	
Illinois Spoorweg-Aandeelen		118⅜			
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 pCt	92⅜	92½	92⅜	
Louisiana	5	100			
Griekenl., Obl. Geldl. 1825	5	5⅜			

Russ. Spoorw. 77; Prost 86, ½; Handel-Maats. cont. 161¼.

Met uitzondering der Aand. Handel-Maats., welke op nieuw gevraagd waren, verkeerde de markt over het algemeen in eene flaauwere stemming.

Koers van het Geld: Beleening 4 pCt. Prolongatie 3½ pCt. Diskonto 4 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f 55 11/16	Livorno	2/m.	f 39½
»	zigt	» 56 5/16	Napels	»	» 83
Bordeaux	2/m.	» 55¼	Petersburg	»	» 1.81½
»	zigt	» 55⅞	Weenen	6/w.	» 34
Madrid	3/m.	» 238	Augsburg	»	» 35 5/16
Cadix	»	» 240	Frankfort	»	» 99⅜
Seville	»	» 237	Hamburg	2/m.	» 35¼
Bilbao	»	» 237	»	zigt	» 35⅝
Lissabon	»	» 40½	Londen	2/m.	» 11,72½
Porto	»	» 40½	»	zigt	» 11,82½
Genua	2/m.	» 45½	Rotterdam		» ⅛

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 14 Julij.

De heden gehoudene Wol-veilingen zijn als volgt afgeloopen: 53 bn. Buenos-Ayres bij de N. H. M. van 59 a 120 c.; en 263 b. Australische bij id.; de Scheerwol van 234 tot 287, en de Blootwol 299 tot 313.

Bij partikulieren werd in veiling gebragt:

191 b. Australische, waarvan 164 b. verkocht van 182 tot 315 c. en 27 b. opgehouden, 108 b. Russische, waarvan 53 b. verkocht van 95 a 112 c. en 55 b. opgehouden van 102 a 110 c. Van de 104 b. Oost-Indische werden 69 b. verkocht van 97 a 145 c. en 35 b. opgehouden van 67 a 105 c., van de 319 b. portugalsche Elvas verkocht 43 b. van 75 a 175 c., opgehouden 276 b. van 150 à 176 c Van de 64 b. Barbarijsche werden verkocht 15 b. van 49 à 174 c. en 49 b. opgeh. à 49 c. Van de 10 b. Italiaansche zijn verk. 8 b. van 160 à 207 c. en opgeh. 2 b. a 80 c.; en de 9 b. Curaçaosche verk. à 71 c.

Gisteren werden afgedaan alhier 3961 b. BS. Necransie *Rijst*, en te Rotterdam 2400 b. ongep. Java per *Guurtje en Marie*, tot geheime prijzen.

BATAVIA, 16 Mei. Koffij f35; Suiker N°. 16 f22½; Indigo f4,30; blanke Java Rijst per koyang f160; Manufacturen zonder verandering. (*A. Ct.*)

GRAANMARKT.

ROTTERDAM, 14 Julij Tarwe. 160, 161/2 ℔ Bovenlandsche f395.

Heden waren de prijzen der Boter, als volgt: 1e kwal. f46; 2e kwal. f44; 3e kwal. f42.

SCHIEDAM, 14 Julij. Rogge verkocht: 142/2 ℔ Pernau f252 6/w., 141/2 ℔ Reval f250 6/w. — Gerst. 127/2 ℔ Libau f252 6/w. — Moutwijn f21,—; Jenever f26,50; Amst Proef f27,75, per ned. vat zonder fust, zonder de belasting; Spoeling f0 60 per ketel.

BOMBAY, 11 Julij. Sedert ons berigt van 27 Junij zijn *Oliezaden* in prijs gestegen, zoo ook *Katoen*, doch sedert de aankomst der laatste europesche Mail zijn geene transacties te [illegible] — De *Vrachten* zijn lager, en blijven slechts [illegible] gestegen. De onlusten in Bengalen zullen belangrijk op de geldmarkt drukken wegens het onderbreken der betrekkingen. Het gebrek aan regen en het later inval der Maasson, veroorzaken eenige ongerustheid voor de oogsten; indien de regens zich nog lang laten wachten, kon daardoor groote schade ontstaan.

AKYAB, 23 Mei. De hoop op lagere prijzen, gegrond op de waarschijnlijk groote voorraden in het Binnenland en het kleine aantal schepen in lading, is verdwenen door de belangrijke arrivementen, welke hier plaats vonden, waardoor de Natives hunne vorderingen verhoogen, te meer daar vele regens de aanvoeren in den weg staan.

De ter markt komende *Rijst* is met veel Paddy en gebroken vermengd, doch vooral vereischt eene groote opmerkzaamheid de natte Rijst, welke bij het tegenwoordige weder veel wordt aangevoerd. — De laatste veertien dagen varieerden de prijzen van C. R. 43 a 45 de 100 Baskets.

(Volgens een later berigt van den 27 Mei zouden prijzen C. R. 10 gedaald zijn.)

RANGOON, 16 Mei. *Rijst.* Door het verminderen der inkoopen zijn de prijzen iets geweken; het weder belemmert grootelijks den omzet. De noteringen zijn thans; voor Carga 70 a 80 Rs., voor blanke 100 Rs., voor Paddy 38 a 39 Rs. De Rijst is overvloedig. De Uitvoer in April heeft bedongen 526,458 Baskets. Van 1 Januarij tot 30 April 1,264,249 b. (of ongeveer 36,120 ton), tegen 1,267,030 b. (36,200 ton) in 1856, gedurende hetzelfde tijdvak.

LONDEN, 13 Julij. *Suiker.* Er heerscht eenige vraag voor bruine soorten voor exportatie, maar de markt blijft stil en de omzet gering. In geraffineerd gaat zeer weinig om. — *Koffij* kalm maar stil. Zaturdag werd gedaan 200 b ord. Rio van 56 a 57 sh. — *Thee.* De markt opende gedrukt, doch later zijn goede zaken tot 14 d. tot stand gekomen en blijven tot dien prijs veel koopers. — *Rijst* stil. 5000 b. Bengaal werden van 11 s. 7½ d. a 11 s. 9 d. gedaan. — *Talk* Gedrukt P Y C 57 s. zoo loco als op levering.

NEW-YORK, 30 Junij. *Katoen.* Sedert het vertrek der vorige berigten heerschte er eene goede vraag en hebben de prijzen zich vast gesouteneerd, vooral voor de middling en goed midding die zeldzaam zijn en ⅛ c. hooger betaald worden. De vraag bestaat hoofdzakelijk voor het continent van Europa en Frankrijk; voor Liverpool ging slechts weinig om. De markt sluit vast met verwachting van hoogere prijzen bij de houders. De berigten van het Zuiden bevestigen het late inkomen der oogst; het weder begunstigd dezelve zeer doch hangt dit jaar alles af van den tijd dat de vorst zal invallen. Het deficit in de aanvoeren bedraagt thans 534000 bn. en zal in de eerste veertien dagen nog aangroeijen. De notering is als volgt:

	Upland	Florides	Mobile	N. O. en T.
Ordinary	12¼	12¼	12½	13
[illegible]	14⅝	14⅝	14½	14¾
[illegible] fair	15	15	15¼	15½
[illegible]	15½	—	—	—

BALTIMORE, 27 Junij. *Tabak.* De vraag voor Marijland gaat voort en alle aanvoeren worden dadelijk tot de volle prijzen voor export genomen.

CHARLESTON, 26 Junij. *Katoen* met veel vraag en ⅛ a ¼ c. hooger. Totale verkoopen 2955 b. De markt sluit vast, doch stil wegens de verhoogde eischen der houders; Ordinary 12 a 13 c., middl. 13¾ a 14⅛, middl. fair 14⅜ a 14¾.

HAVANA, 24 Junij. *Suiker.* De min gunstige berigten van Engeland en de Vereenigde Staten ontvangen, hebben onze markt stiller gestemd. De positie blijft evenwel vast, ofschoon eenige partijtjes tot eenigzins gereduceerde prijzen werden afgegeven. — Voorraad zoo hier als te Matanzas 346,000 k. en 5500 v.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

HELVOET, 13 Julij. Ruiter, Trinidad, New-York.

UITGEZEILD:

HELVOET, 13 Julij. Zinger, Ouderkerk aan den Amstel, en Admiraal, Per Aspera ad Astra, beide Batavia.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 15 Julij, in lading naar:

Mainz.	J. Sinzig, Maintz N°. 1.
Keulen.	H. Berns, Cölln N°. 14.
Keulen.	A. Dejnum, Stad Amsterdam.
Ordingen en Ruhrort.	G. Spiering, Geerdina Adriana.
Frankfort.	G. Caldenhoven, Frankfort N°. 25.
Duisburg.	J. H. W. v. Boven, Niederrein N°. 1.
Mannheim.	J. J. Reindorp, Rhijnstroom.
Wezel.	F. Beijer, Wilhelmina.
Dusseldorp.	M. Meeuwsen, Niederrein N°. 5.

AMSTERDAM, 10 Julij, vertrokken naar:

Keulen.	J. Vogels, Cöln. N°. 14.
Ludwigh. en Manheim.	J. H. Disch, Nur nicht Angstlich.
Mannheim.	M. Buchner, Harmonie.
Ruhrort.	A. Meijer, Mozart.
Wezel.	A. Meijer, Mozart.

Rijnhoogte ARNHEM, 14 Julij 1 el 30 duim.
KEULEN, 14 » 7 vt. 1 »

Advertentiën.

De Pillen van Holloway zijn een zeer vermaard middel voor een *zwak zenuwgestel* en *algemeen verval van krachten.* H..... D. G...., op het eiland *Urk*, had een aanmerkelijk verval van krachten en een zeer zwak zenuwgestel veroorzaakt door bedorven vochten. Hij beproefde velerlei geneesmiddelen, maar vond er geen baat bij. Eindelijk besloot hij tot de pillen van Holloway, welke spoedig eene goede uitwerking deden zien. Zijne sappen verbeterden, zijn hoofd werd meer helder, de maag versterkte zich, en vijf weken later was hij volkomen hersteld.

Doosjes Pillen à f0.80, f1.85, f3.00, f6.75, f13.50, f20.50.

Potjes Zalf à f0.80, f1.85, f3.00, f7.05, f13.85, f22.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij de Heeren ADAMA, Apothekers, Utrechtschestraat, Y N°. 251 en Nieuwendijk, L N°. 78, als Dépôthouders te *Amsterdam*, bij L. J. GROOTENDORST. dépôthouder te *Utrecht*, G. VERHAART, dépôthouder te *Prinsland* en bij J. STRAATMAN, hoofd-dépôthouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's-Etablishment.* (3393)

Bij den Boekh. C. L. VAN LANGENHUYSEN zijn de volgende werken verkrijgbaar:

La Salette Vengée ou Réponse aux attaques les plus récentes contre l'apparition de la Sainte-Vierge sur la Montagne de la Salette le 19 Septembre 1846.

Lettres à Mr. G. Poinsot, Ministre Protestant a Charleroi, par l'Abbé Doyen, prêtre du diocèse de Namur Bachelier en Théologie de l'université catholique de Louvain Membre de la société littéraire de la même Université; suivies de deux opusculus inédits de M. Rousselot, Vicaire Général de Grenoble; et de réflexions pieuses sur la partie extérieure de l'apparition de la Salette . . . . f 1.25

Galeries Historiques du Palais de Versailles, dix volumes avec Album . . . f 30.—

Exercices spirituels de saint Ignace de Loyola; traduits sur le texte espagnol, avec les notes du R P. Roothaan, général de la Compagnie de Jésus; traduits du latin, par le P. Jennesseaux, de la même Compagnie. In-8° . . . . f 2.50.

Histoire du B. Jean de Britto, de la Compagnie de Jésus, missionnaire du Maduré et martyr de la foi, rédigée sur des documents authentiques; par le R. P. Prat, de la même Compagnie. 580 pages in 8° f 2.00.

Neuvaine au Sacré-Cœur de Jésus: emblêmes prières, pratiques pieuses, par L.-J. Hallez. Magnifique recueil de vingt belles gravures sur acier, avec texte explicatif; grand in-8° jésus. glacé . . . f 2.50

Harmonies sacrées. poésie de l'office divin, par M. l'abbé Pron; 340 p., 3 grav. . . . . f 1.75.

Histoire de saint Césaire, évêque d'Arles; 1 beau vol. . . . . f 1.75.

Histoire de France, depuis les Gaulois jusqu'aux événements de [illegible], par M. G. Gandy. 2 vol. ensemble de 1.080 pages . . . . f 3.50.

Theologia Mystica ad usum Directorum Animarum, 2 tom. en Appendix Monita practica pro Directore ex opera cui titulus Directorium Asceticum, auctore R. P. Jo. Bap. Scaramelli Soc. Jes. . . . . . f 4.00

FABRIEK
VAN GOUDEN, ZILVEREN EN ZIJDEN BORDUURWERKEN,
VAN
PAULUS SUTORIUS EN COMP. TE AMSTERDAM.

In ons Magazijn zijn steeds voorhanden: een groot assortiment **Cassuifels** in alle kleuren, van f25.— tot f500.—. **Dalmatica's** en **Choorkappen** worden desverkiezende zeer spoedig gemaakt. Oude Borduurwerken van welken aard ook, worden bij ons zeer schoon gerepareerd, en op nieuwe stoffen overgebragt. In Zilverwerken hebben wij steeds schoone **Kelken**, **Siboriën**, **Remonstrancen**, **Wierookvaten**, **Ampullen**, **Crucifixen etc.**, verder **Kruiswegstatiën**, **Canons**, **Missalen** met en zonder zilveren beslagen, **Altaar-dwalen**, **Albten**, **Communiekleeden** en **Kanten**, vergulde en verzilverde **Kandelaarene Lampen etc.** Wij bezorgen ook voordeelig schoone **Beeldhouwwerken** in Hout en Steen, **Gemaakt stukken**, **Modellen** en **Teekeningen** worden op verlangen ter bezigtiging gezonden. Onze **Borduurwerken** overtreffen de buitenlandsche verre in kwaliteit en kosten minder. (3423)

Het sedert 1°. Januarij jl. bij den ondergeteekende geregeld op den eersten van elke maand verschijnende Tijdschrift:

DE TOESCHOUWER

mag, niettegenstaande zijn kortstondig bestaan, reeds op een groot aantal geabonneerden en lezers roemen. Dit is ongetwijfeld toe te schrijven aan de degelijkheid der artikelen, welke er in voorkomen, en aan de populaire manier waarin die geschreven zijn. **De Toeschouwer** is daarom een Tijdschrift voor alle klassen van beschaafde lezers geschikt. Het levert een aangename en nuttige verpoozings-lektuur op. Om hiervan overtuigd te zijn, zie men slechts het eerste deel in, wat met het in Junij verschenen nummer kompleet is. Dat deel bevat ruim dertig belangrijke opstellen van allerlei aard. Men treft er in aan *staatkundige beschouwingen* over den toestand van *Spanje*, *Amerika*, *Engeland*, *Italië* enz. *Geschiedkundige mededeelingen* over de nederlandsche *onlusten in de 16e eeuw*, over de laatste periode van *het Romeinsche rijk* en *den toestand van de Kerk*, over *O'Connell* en *de Emancipatie-bill*, enz. Voorts *Reisbeschrijvingen*, *gedichten*, *verhalen*, *humoristische opstellen*, enz. Behalve vele oorspronkelijke stukken, geeft **de Toeschouwer** steeds veel te lezen van den nieuwsten arbeid der beste katholieke schrijvers van het buitenland, en bragt alzoo belangrijke artikelen van KARDINAAL WISEMAN, DR JANSSEN, DE MONTALEMBERT, DE MELUN enz. onder de oogen zijner lezers.

Het strekt den uitgever tot groot genoegen met erkentelijkheid te kunnen berigten, dat in zijn laatste aflevering het geachte tijdschrift DE KATHOLIEK, in zeer vleijende bewoordingen van **den Toeschouwer** spreekt, en het geleverde in de reeds verschenen nummers: ZEER LEERRIJK, ONDERHOUDEND en BEHAGELIJK VAN VORM noemt.

Alle Boekhandelaren nemen inteekeningen op **den Toeschouwer** aan.

C. L. VAN LANGENHUYSEN.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.